

Erfgoeddag live wrap up
Geschreven door Naomi Grant
24 juni 2021

Opening

Je voelt de koelte als je binnen komt
een grote schat hier
maar 285 pareltjes rondom
hoe zorgen we ervoor
dat deze rijkdom beleefbaar wordt?
je mist gewoon wat als je niet kan laven aan historie
we willen autochtoon, jong en migratie achtergrond
Wat wil iemand beleven?
Jongeren kijken met een andere bril
vanuit een ander perspectief
ze brengen in wat een oudere niet eerder heeft gezien
het moet een spiegel zijn van de samenleving
De erfgoedsector mag weer open
de zeldzame deuren naar de tuin
wandel eens naar het prieel
mensen, ga er eens op uit
Het is echt heel mooi

Wat leren we van Corona?

Hoe heel veel mensen relaxed waren
zo'n week voor de lockdown
was Malou dat ook
een pop up museum op het station
een pop up roze poppen
ze zou niet weten dat de promotie hiervan spoedig zou stoppen
Daarvoor kreeg ze wel iets anders moois in de plaats
wandelingen door de buurt, bordjes echt lezen
de fietsroutes, de klompenpaden, de kastelen
er valt zoveel te ontdekken, zoveel te beleven
maar een keerzijde was niet te vergeten
Te druk, te veel rommel
mensen laten hun sporen achter
ga niet! werd er geadviseerd
ook al is het allemaal prachtig
Maar jullie lieten het er niet bij zitten
begonnen volop te experimenteren
online alles laten zien
om de doelgroep te bereiken
kruiswoordpuzzels, online rondleidingen
het werd zo leuk gemaakt
Niet alleen in Utrecht
maar ze is zelfs digitaal naar New York geweest
Voor corona werd daar niet aan gedacht
nu is er een nieuwe manier waarop de sector leeft
Maar geven we online niet teveel weg?
Waarom zouden de mensen dan nog moeten komen?
al kun je de muffige geur van het kasteel online niet ruiken

kun je niet zomaar op zoemende bijen stuiten
zijn het wel vragen die veel worden gesteld
maar vooral de oudjes moet je niet onderschatten
voor Malou is het soms ook nog spannend
om ergens naar toe te gaan ondanks ze jong is
corona heeft de sector veel geleerd
vooral hoe we op een andere manier vooruit kunnen
dat het moeilijk kan zijn, kan ik snappen
online is spannend, maar een goede manier om uit die bubbel
te stappen

“Molen de Kraai”

Van als kind uit de molen worden geschopt
naar kinderen de molen intrekken
het is goed ook kinderen te betrekken
ze naar de basis terug te brengen
zonder molen was er geen brood
al was de molen klaar voor de sloop
nieuwe energie gaf de molen hoop
tot aan de jaren 70
nu een fijne dorpsmolen
voor koffie, fris
oud en kind
de molen verbindt

Fort vechten: mooie projecten en onderzoek

Niet limes (lijms) zoals vaak wordt gezegd, maar de limes
Een grens van Schotland, door Noord Afrika
Een onderdeel van Romeins Nederland
Het was belangrijk dat de rivieren er samenkwamen want
Militaire troepen, oorlogsvoering, maar ook transport route
Soldaten waren er gelegerd, maar niet zonder hulp van de inheemse godin
Na afloop werd de inscriptie toegewijd aan Veradecdis
De limes was geen harde grens
Al staat er nu groot "tot hier"
Verder dan de Rijn niet,
Maar is dat wel zo?
Een 11 koppig team, constructing de limes, een onderzoek de komende 5 jaar
Ze streven naar het beantwoorden van iedere vraag
Breng de volledige waarheid van de Limes in kaart
Ook voor de kinderen wordt het leuk gehouden
Kunnen ze binnenkort op Grensland vertrouwen om hen spelenderwijs wijzer te maken.
Dan gaan wij verder naar een reis van 1500 jaren
Begonnen bij de Romeinen, dwars door de 80 jarige oorlog, uitkomend bij Fort Vechten
kanonnen aan de rand, water als wapen, een gracht rondom de stad
Als er een gebied in de problemen zit
werd er een waterbarrière gecreëerd
om de bad guys tegen te houden
Toch dreigde Lodewijk de 14e binnen te vallen
moest men allerlei waterlinies bouwen

een beetje chaotisch wel
maar Lodewijk kon er niet langs
en keerde terug naar eigen land
Ken je nog dat fort in het fort? een laatste toevluchtsoord
met wel 16 miljoen bakstenen is dat Fort aangelegd
nu is het vooral een fijne ontmoetingsplek
voor de horeca, een museum, voor een festival
hierbij een uitnodiging: ga vooral zelf op pad

“Nationaal Militair museum”

Waar vroeger iedereen een basiskennis had
over de krijgsmacht
hebben we dat nu niet meer
maar we kunnen wel het verhaal vertellen
de mensen zelf laten nadenken
door de geschiedenis van meerdere kanten te belichten
van tragisch tot vrolijk
van ingewikkeld tot oppervlakkig
en alles wat daar tussen zit
van kanonnen en Sherman tanks
tot romantische vliegtuigen
alles wat je in een militair museum vindt
zonder kijkers is het museum niets
gelukkig maar, dat er zo-veel is te zien

Gender en diversiteit in de archeologie

Er vallen veel onderwerpen onder diversiteit;
minder valide, etniciteit, seksualiteit
hoe gerepresenteerd voel ik mij?
we hebben voornamelijk te maken met witte mannen
de geschiedschrijving wordt door hen gedomineerd
maar als je bijvoorbeeld kijkt naar het franse verzet
minderheden en veel vrouwen
worden niet op dezelfde manier geëerd
vrouwen worden de geschiedenis uitgeschreven
Hey, who's framing the past?
een historie door mannen gedreven
waar zijn de bladzijdes als je het over vrouwen hebt?
ons verleden is wit en patriarchaal
met een duidelijk bestaan van een hetero normativiteit
raken we op deze manier niet een generatie kwijt
die zichzelf niet herkent in de museale onderwerpen?
een verschil tussen mannelijke graven en vrouwelijke graven
een verschil tussen armbanden, sieraden, paarden en wapens
zonder te bedenken dat het wel eens anders zou kunnen zijn
Limes komt weer even terug, soldaten en de bescherming van het romeinse rijk
we weten nu dat de soldaten niet de enigen zijn
die daar zijn geweest
Vrouwen waren er zeker aanwezig in reliëfwerk gekleed wat onthult waar ze vandaan komen
mannen hadden die outfits niet
laat de archeologische bewijsvoering het wel toe

om de queers van de vroegere tijd te representeren?
Gedichten aan de binnenkant van ringen
van man naar vrouw
Liefde voert mijn hart naar mijn lief
een mannelijke "ami"
Daarvan wil je toch weten wat er echt gebeurd is?
Wij vullen zelf in, wij interpreteren vanuit ons perspectief
we weten het dus alsnog niet
maar we kunnen er wel vragen over stellen
vraagtekens zetten bij de norm die werd gehanteerd
nieuwe inzichten die sneller zouden kunnen bewegen in onze samenleving
Een techniek als DNA omarmen
het verleden, een breder spectrum
verhalen worden hierdoor interessanter

"Kasteel Renswoude"

We zeggen wel ons kasteel
maar het is eigenlijk een buitenplaats
het was ooit een Duits hospitaal
op het kaartje staat Kasteel Dorpsstraat
Het huis zit in de harten van vele Renswou'se families
schaatsen met koffie en chocola vanuit het raam
was een mooie traditie
in de hoop dat het huis kan worden behouden
want als je naar buiten kijkt
het bos zijn armen naar je uitreikt
dan kun je daar toch alleen maar van houden?!

Crowdsourcing

Als onderdeel van de metadatabakkers
vertelt Joyce ons over crowdsourcing
de verschillende sites, je kunt er heel veel op kwijt
verschillende data, maar ze staan allemaal in verbinding
van tot slaaf gemaakten registers tot foto collecties
of meer informatie over de 2^e wereldoorlog
of handschriften lezen, het transcriberen van teksten
er is zoveel om op te letten
er zijn zoveel verhalen om te vertellen
Het gaat echt om heel veel data
11 miljoen personen staan erop
het doel is om het open te maken
zodat verschillende partijen hun informatie kunnen halen
een datakunstenares gaat aan de slag met de data die we verzamelen
Een nadeel is alleen dat dit werk nogal solitair is
sommigen vinden dat fijn, anderen juist niet
er is een verschil tussen digitale vrijwilligers en fysiek
waar de een lekker alleen aan de slag wilt gaan
wilt de ander nog even gezellig bij het koffie apparaat staan
praten over lief en leed en dan later nog even over de data
Corona heeft ons nieuwe mensen gegeven,
maar heeft ook 90% fysieke vrijwilligers verdreven

en het is ook allemaal niet goedkoop
het uitbesteden van data scannen kost wel iets
maar ze doen het met z'n allen
en volgens mij met veel plezier

“Oude Stadhuis en IJsselpoort, Montfoort”

Een stadhuis uit 1375
misschien wel het oudste stadhuis van het land
Wat is hier gebeurd? Wat is het verhaal?
Allemaal zo machtig interessant
Een rechtspraak, een opslag
Franse soldaten die er waren ondergebracht
kinderen kregen er les toen het schoolgebouw onbruikbaar was
Veelzijdiger kun je een gebouw haast niet krijgen
monumenten als deze moeten behouden worden
door de vele verhalen gaan ze leven
moderniteit heeft vele gebouwen laten sneuvelen
maar zien waar je vandaan komt
dat kan zo'n stadhuis als deze je geven

SLOT

Wauw, wat een mooie dag
waarop ook ik echt veel heb geleerd
geschiedenislessen, er zijn zoveel verhalen te vertellen
Ik denk dat wel kunnen zeggen
#erfgoedisechtvooriedereen